

Aarhus Kommune

Kulturpolitik

2021 ——— 2024

Aarhus -
med kulturen i
hjertet og blikket
mod verden

KULTUR OG
BORGERSERVICE
Aarhus Kommune

Forord

Foto: Per Bille

Rabih
Azad-Ahmad

Rådmænd for Kultur og
Borgerservice

Denne politik handler om at støtte og styrke vores kulturliv på alle niveauer – både den etablerede kultur og græsrodderne. På den måde står den på skuldrene af de tidligere kulturpolitikker. Den er resultatet af en samskabelse, hvor rigtig mange aktører fra vores sprudlende kulturliv har givet deres meninger til kende. Det har været fantastisk at opleve det engagement, som kendetegner kulturlivet i Aarhus, og der er kommet mange værdifulde input i processen, som har sat deres præg på den endelige politik. Men det har også været en meget anderledes proces denne gang. Kulturpolitikken er blevet formuleret i en tid med pandemi og nedlukning af samfundet og kulturen i både Danmark og hele verden. Det har sat sit præg på politikken. Og fraværet af kultur har i den grad fået os til at føle, hvor meget vi savner et levende kulturliv, og hvor meget kultur betyder for vores hverdag og liv. Heldigvis har vi et boblende og kreativt kulturliv i Aarhus, der har været dygtige til at tilpasse sig Covid-restriktionerne, men omdrejningspunktet fremad bliver at få genåbnet, genrejst og genstartet kulturen i Aarhus. Vi har brugt nedlukningen til at sikre hjælpepakker til kulturlivet – nu handler det om at genstarte.

Til næste år skal vi afvikle Music City Aarhus 2022. Det bliver et år i musikkens tegn. Music City Aarhus 2022 er den dynamo, der skal genstarte hele byens kulturliv, vores kulturturisme og understøtte en lang række områder – ikke mindst inden for vores erhvervsliv.

Et vigtigt pejlemærke i denne politik er indsatsen for klimaet og bæredygtighed. Alle Aarhus Kommunes politikker understøtter FN's 17 Verdensmål, og kulturen har en særlig styrke og en vigtig rolle i arbejdet med bæredygtighed. Kulturen kan give os nye vinkler og formidle svære emner til et stort publikum. Jeg vil gerne takke for det store arbejde og de mange bidrag, der har været med til at udforme denne politik – ikke mindst fra Kultursamvirket, Kulturudvalget og De Kunstfaglige Råd. Jeg vil samtidig gerne takke for den store opbakning, der er til vores kulturliv. Covid er et uventet tilbageslag for vores samfund, men vi har tidligere vist, at vi er stærkest, når vi står sammen. Aarhus har i de senere år udviklet sig til en kulturby i international klasse, og den udvikling fortsætter med denne politik og det brede samarbejde, der kendetegner vores by.

Indhold

Forord	2
Indledning	4
Vision og mål for kulturpolitikken	12
Tema: Et stærkt fundament	18
Tema: Kultur er velfærd	24
Tema: Dannelse og uddannelse	30
Tema: Åbne arme, åbent sind	34
Tema: Globalt udsyn og ansvar	40
Tema: Klima	44

Foto: Kulturforvaltningen

Indledning

Kulturpolitik

Kulturbyen Aarhus

Når Aarhus i dag kan bryste sig af at være en by med en stærk kulturel profil, er det resultatet af en lang og målrettet, kulturpolitisk indsats og et stærkt samarbejde mellem byens kulturaktører og kommunen. Som de kunstfaglige råd peger på i deres evaluering, arbejder både de frie kunstnere og byens kulturinstitutioner på et højt niveau med stærke forbindelser til såvel den nationale som den internationale kunstscene.

Den seneste kulturpolitik trådte i kraft med kulturhovedstadsåret 2017 og havde en vision om, at Aarhus skal være en international by, hvor kultur sætter dagsorden. Og vi kan konstatere, at vi i det store hele er nået i mål med de ambitioner, der blev formuleret.

Aarhus er forbundet internationalt på mange niveauer. Der er i den forløbne periode indgået nye partnerskaber, og vi oplever en stadigt stigende interesse fra andre byer i at lære af Aarhus' erfaringer.

Den kunstneriske fødekæde er blevet styrket – bl.a. gennem etablering af et treårigt Billedkunstnerisk Grundkursus og Scenekunstnerisk Grundkursus og oprettelsen af atelierfællesskabet Corporum på Godsbanen. Ungekultur og vækstlag blomstrer flere steder i kommunen. Ungdomskulturhuset har fået permanent placering på det tidligere amtssygehus i Tage-Hansensgade, Institut for (X) fortsætter sit arbejde som kreativ dynamo i Aarhus K, og på Sydhavnen er en ny bydel undervejs på et stærkt fundament af industriel kulturarv, kreative erhvervsaktører og uddannelsesinstitutioner.

Det regionale kultursamarbejde, der blev skabt i forbindelse med Europæisk Kulturhovedstad, er ført videre som Europæisk Kulturregion med fokus på en fortsat styrkelse af europæisk kultursamarbejde og på udviklingsmuligheder for kulturaktører i hele regionen.

Vejen mod den ny kulturpolitik

Også det gode samarbejde med erhvervslivet er fortsat. Erhvervs- og Kulturforum Aarhus samler kultur, erhverv og byråd om fælles dagsordener og er et værdifuldt samarbejdsorgan, der faciliteres i tæt samarbejde med Erhverv Aarhus.

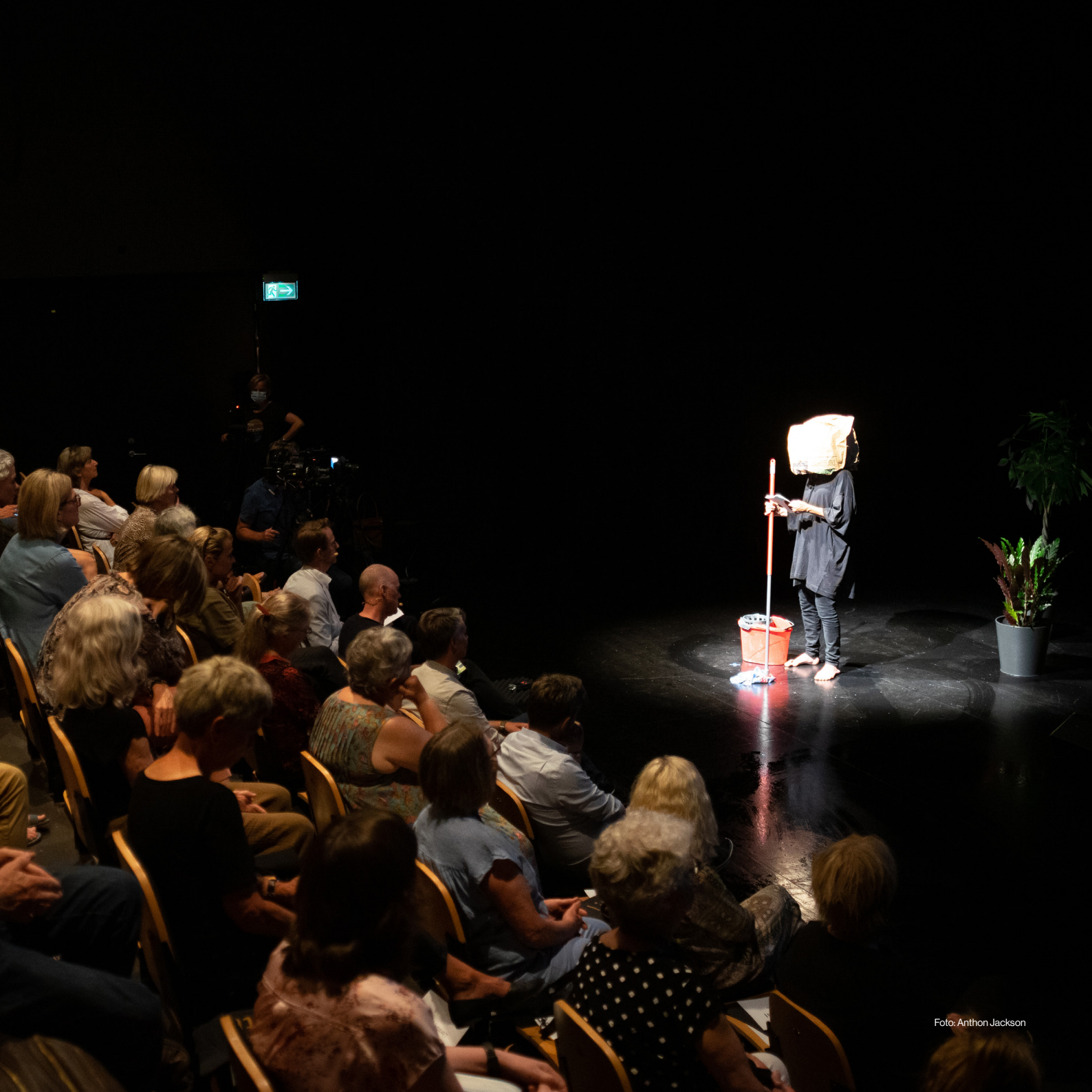
Med udviklingen af de nye havnearealer, Sydhavnen, Aarhus K og senest området omkring det tidligere amtssygehus, har kunst og kultur også fået en mere markant plads i byudviklingen. Intet af dette ville dog være lykkedes uden først og fremmest at holde fokus på at styrke et mangfoldigt og ambitiøst kunst- og kulturliv med gode muligheder for udvikling, produktion og præsentation.

Nu er tiden til at løfte blikket og sætte nye mål for de næste fire år.

I februar 2020 var 130 mennesker samlet på Åbne Scene, Godsbanen til Kulturpolitisk Forsamlingshus. Det var en debat, hvor de store dagsordener var på bordet, og hvor det blev meget tydeligt, at Aarhus er en by befolket med stærke institutioner og kunstnere, der vil og kan, og som leverer kunst og kulturoplevelser i verdensklasse.

Kort tid efter kom den globale pandemi COVID-19 til Danmark, og store dele af samfundet lukkede ned. På daværende tidspunkt kendte ingen omfanget og konsekvenserne af pandemien, og selvom vi i skrivende stund har levet med den og de varierende restriktioner i mange måneder, så er der fortsat flere spørgsmål, end der er svar.

På trods af de usædvanlige omstændigheder står denne kulturpolitik på et stærkt fundament af dialog med og input fra en lang række aktører - herunder det professionelle kulturliv, vækstlag, ungemiljøer, erhvervsliv og borgere i alle dele af kommunen. Hertil kommer De Kunstfaglige Råds evaluering, som med sit fokus på kunstfaglige miljøer har udgjort et vigtigt bidrag.

For kulturlivet og hele oplevelsesindustrien har nedlukningen haft voldsomme konsekvenser. Statslige og lokale hjælpepakker har hjulpet mange, men det er alligevel med stækkede vinger, vi indleder dette næste kapitel i kulturbyen Aarhus' historie. Mange kulturinstitutioner kæmper med at få økonomien til at hænge sammen og med at udvikle formater, så de fortsat kan producere og præsentere kunst og kultur for publikum på en meningsfuld måde og i sikre rammer.

Da vi forberedte kulturhovedstadsåret, skete det på bagkant af bl.a. en global finanskriser og en gryende klimakrise, som er endnu mere mærkbar i dag. Strategien dengang var at gentænke. At bygge på vores styrker og indgå partnerskaber, der med kunsten og kulturen i front skulle afsøge nye løsninger og skabe rum til refleksion.

Nu er der atter behov for at gentænke. Og for at genstarte. Vi vil bl.a. bruge det første år – 2021 – til at undersøge, reflektere og udvikle. Hvad har vi lært? Hvordan ser den nye virkelighed ud? Hvordan kan vi ruste os til de næste udfordringer? Hvilke nye muligheder ser vi - fx med digitale formater. Vi vil gøre det i partnerskab mellem de mange stærke kulturaktører, erhvervslivet, foreningslivet og med borgerne. Vi vil gøre det sammen.

Og i 2022 vil vi genstarte kulturlivet i Aarhus. Det bliver en fejring af kunsten og kulturen samt alt det, denne by kan, når vi står sammen. Året bliver dermed et centralt pejlemærke for denne kulturpolitik og en katalysator for på ny at samle byen på tværs.

For at give genstarten tilstrækkelig effekt, skal hele byen involveres. Kultur- og erhvervsliv vil hånd i hånd arbejde for at give året den volumen og kvalitet, der kræves for at skabe momentum og sætte aftryk.

Partnerskaber og netværk

En række store satsninger er allerede i støbeskeen. Music City Aarhus 2022 vil med et bredt og involverende program understrege byens identitet som en af landets vigtigste musikbyer og pege fremad med respekt for den arv, som byens musikaktører står på skuldrene af. Musikhuset fejrer sit 40-års jubilæum, Musikskolen fylder 90 år, Bora Bora fejrer 10 år som dansescene, Den Gamle By indvier sin nye hovedindgang, og i Gellerup åbner det nye Sports- og Kulturcampus. Mere vil komme til. Genstarten skal være for alle kulturaktører og skal gennemføres i et bredt samarbejde, så 2022 endnu en gang vil markere Aarhus som en ambitiøs og samarbejdende by med et stærkt og bankende kulturhjerter.

COVID-19 pandemien er en udfordring, ingen har mødt før, og svarene kan vi ikke hente på hylden. Vi skal finde dem sammen.

Det aarhusianske kulturliv har under nedlukningen vist en helt enestående evne til at tænke i løsninger frem for begrænsninger, fokusere på fællesskaber frem for den enkelte og til at afsøge nye udtryk og partnerskaber i en vanskelig tid. Under nedlukningen fik vi sammen med Kultursamvirket skabt et forum af kunstnere, kulturinstitutioner, politikere, foreninger m.fl., hvor vi delte viden og drøftede de udfordringer og muligheder, pandemien kom med. Dette kulturforum vil vi fastholde, så vi sikrer kunstens og kulturens stemme i den løbende samtale om byens udvikling.

Verdensmålene handler om udfordringer, vi har til fælles med resten af verden. Vi skal lade os inspirere af andres gode ideer og dele vores viden. Blandt andet derfor vil det globale udsyn og partnerskab med andre byer også i denne kulturpolitik stå centralt.

Foto: Barbara Katzin

Særligt på klimaområdet har vi i Aarhus sat os et ambitiøst mål: Allerede i 2030 vil vi være 100% CO2 neutrale. At komme i mål med de høje ambitioner kræver dels, at vi får målene indarbejdet i hverdagen og dels, at vi arbejder sammen. Det betyder, at kulturpolitikken skal spille sammen med byens øvrige politikker og realiseres i forpligtende samarbejde på tværs.

Tak til alle, som har bidraget i tilblivelsen af denne kulturpolitik. Vi glæder os til at realisere den sammen med jer og sætte nye kulturelle aftryk på Aarhus.

Genstart 2022 Udvalgte nedslag

- Music City Aarhus 2022 i samarbejde med bl.a. Erhvervs- og Kulturforum
- The Next Level og anlæggelse af Musikhusparken, inkl. omdannelsen af Brobjergskolen til børnekulturelt kraftcenter
- Sports- og Kulturcampus Gellerup
- Nature and Science Museum på Aarhus Ø
- Musikhusets 40 års jubilæum

Foto: Per Ryolf

Vision og mål for kulturpolitikken

Da Kultursamvirket drøftede prioriteringerne i en ny kulturpolitik med Kulturudvalget, var budskabet klart: Find ud af, hvilken rolle kunsten og kulturen skal spille i Aarhus - så starter vi der.

Svaret er lige så klart: Kunst og kultur er hjertet. Det, der giver byen liv og puls og forsyner os med frisk blod og ilt til hjernen. Kunst og kultur har en kæmpe værdi, og gennem de seneste seks år har vores temperaturmåling hos aarhusianerne bekræftet, at kultur er det, der gør Aarhus til en god by – for alle.

Visionen for kulturpolitikken i Aarhus er derfor:

”Aarhus – med kulturen i hjertet og blikket mod verden”

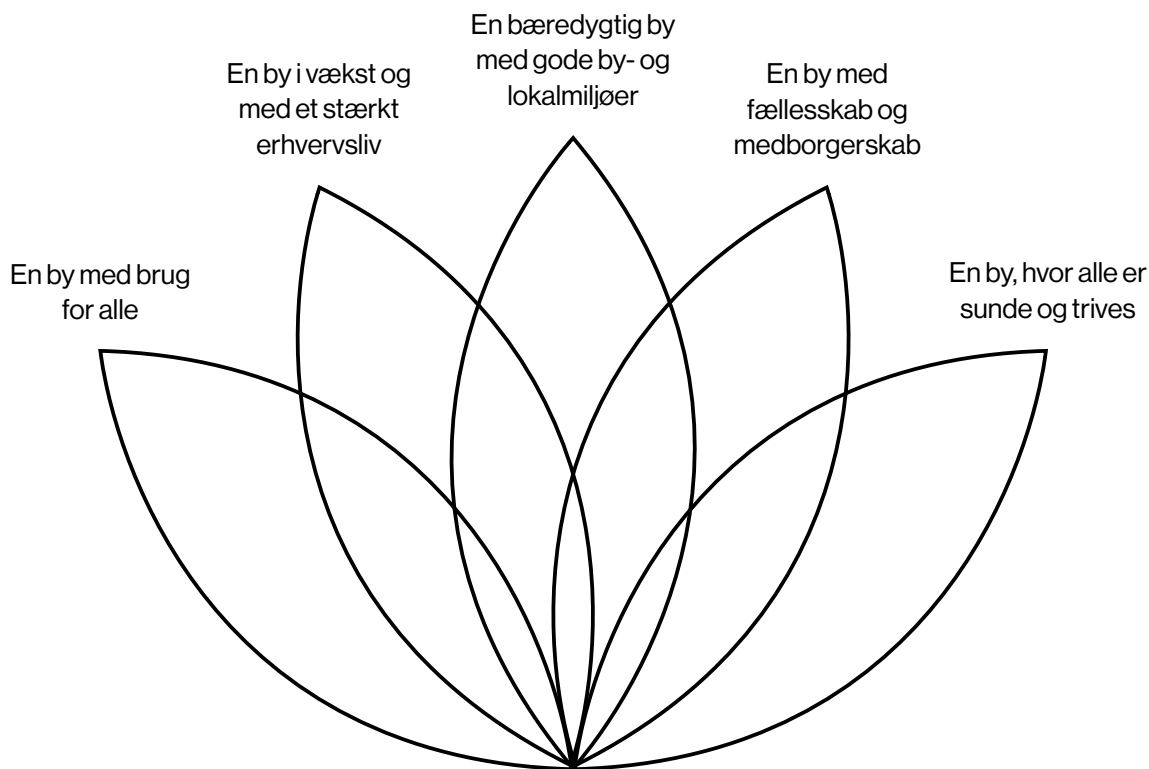
Kulturpolitik 2021-2024 udstikker en ramme og en retning for arbejdet med kunst og kultur i Aarhus Kommune de næste fire år. Den skal være et brugbart redskab for byens kunst- og kulturaktører og understøtte deres vigtige arbejde. Derfor vil kulturpolitikken bl.a. også danne grundlag for de flerårige aftaler, kommunen har med kulturinstitutioner på driftstilskud.

Med denne politik vil vi også gøre det meget klart, at kunst og kultur er velfærd. Hermed menes ikke, at kunst og kultur skal være instrumenter i skabelsen af det gode liv. Vi mener faktisk, at kunst og kultur er en forudsætning. Et fundament.

Kulturpolitik har måske aldrig været vigtigere end lige nu.

Rammer for kulturpolitikken

Kulturpolitikken skal være med til at opfylde de fem mål, vi i Aarhus har sat for at skabe en god by for alle:

For at sikre et stærkt samarbejde på tværs af politikområder arbejdes der i Kultur og Borgerservice med tre fokusområder:

- Fra verdensmål til hverdagsmål
- Demokratisk medborgerskab
- Øget fokus på børn og unges udvikling og muligheder

FNs 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget på FN top-mødet i New York den 25. september 2015. Det er en global kontrakt, som vi også i Aarhus har forpligtet os på.

De 17 mål hænger sammen, men vi har alligevel peget på 8 mål, som vi med kulturpolitikken vil have et særligt fokus på:

Temaer

Vi vil realisere visionen og sikre fokus på målene gennem kulturpolitikens seks temaer. Temaerne vil således fungere som pejlemærker, når der skal foretages politiske prioriteringer i den kommende periode. De konkrete initiativer inden for hvert tema samles i en handleplan, der vil kunne justeres undervejs i perioden, når nye initiativer opstår.

- Et stærkt fundament
- Kultur er velfærd
- Dannelse og uddannelse
- Åbne arme, åbent sind
- Globalt udsyn og ansvar
- Klima

TEMA:

Et stærkt fundament

Foto: Jonas Normann

En målrettet kulturpolitisk indsats over flere årtier betyder, at Aarhus i dag står stærkt, når det gælder kunst og kultur. Byen har en stærk kulturel infrastruktur med stærke institutioner, professionelle kunstnere og frie kulturaktører.

Vi skal med prioritering af rammer og midler sikre de rette betingelser for, at dette fundament fortsat kan udvikle sig. Aarhus skal være en interessant og relevant by at udvikle og udøve sit kunstneriske virke i. Dette er en forudsætning for de øvrige temaer i kulturpolitikken.

Vi vil

Styrke samarbejdet på tværs af kulturaktører

Styrke de etablerede kulturinstitutioners rolle i byen og i oplandet

Skærpe de kunstfaglige centres rolle ift. frie kunstnere og miljøer

Inddrage kunstfaglige kompetencer og kulturelle vækstlag i byens udvikling

Have fokus på de frie miljøer og deres virke og sikre deres stemme i byens udvikling

Prioritere rum til kunst- og kulturproduktion, eksperimenter og præsentation

Styrke koblingen og samarbejdet mellem kultur og erhvervsliv til gavn for hele byens udvikling

Stærke institutioner

Kulturinstitutionerne i Aarhus udgør et fundament for det stærke kulturliv, som tiltrækker og glæder både borgere og besøgende.

De store institutioner tiltrækker årligt et imponerende antal gæster og åbner sig op som en integreret del af byens sociale rum. Sammen med byens øvrige kulturinstitutioner og frie aktører tilbyder de kunstneriske oplevelser og formidling af kulturarv på højt, internationalt niveau. I den kommende periode vil vi sammen med institutionerne styrke deres virke og deres rolle i hele byens udvikling. At være en etableret og anerkendt institution indebærer forpligtelser. Der skal være en stærkere kobling mellem institutionerne og byens frie aktører og vækstlag til gavn for hele fødekæden. Vi vil også have fokus på at styrke samarbejdet på tværs af institutionerne og sammen med institutionerne se på, hvordan man videreudvikler driften, så der bliver størst muligt overskud til at udvikle og præsentere kunst og kultur.

Professionelle kunstnere og frie aktører

Aarhus vil være en by, der tiltrækker og nærer professionelle kunstnere. Med de frie midler vil vi støtte kunstnerne i deres virke.

Men det er også afgørende for arbejdet som kunstner, at der er interessante miljøer med tilstrækkelig kritisk masse til at opretholde et højt niveau. De kunstfaglige centre spiller en vigtig rolle som rådgivere, netværksfacilitatorer og stemme for kunstarterne. Centrene kan også medvirke til at styrke forbindelsen mellem institutioner og frie kunstnere, og vi vil se på, hvordan vi sammen med centrene kan skærpe deres rolle til størst mulig gavn for de professionelle aktører. De Kunstfaglige Råd skal fortsat sikre et kunstfagligt niveau og fokus på den frie kunst i udmøntningen af kommunens kulturmidler og arbejdet med bl.a. kunstindkøb og kunst i det offentlige rum. Men vi vil også se på, hvordan rådene i øvrigt kan inddrages i byens udvikling.

Rum til produktion, eksperimenter og præsentation

Der har i en årrække været fokus på at styrke Aarhus som en kulturproducerende by. Vi er nået rigtigt langt med gode produktionsfaciliteter og faglige centre inden for alle kunstarter. Der er behov for at værne om de stærke miljøer og for at allokere endnu flere kvadratmeter til kulturproduktion. Her skal vi have blik for de rum, der i kortere eller længere perioder står tomme, og vi vil se på, om de eksisterende faciliteter bruges på den bedste måde. Vi vil fortsat have fokus på kvalitet og mangfoldighed. Der skal være rum til at eksperimentere og til at præsentere kunst – også den kunst, hvis publikum ikke tælles i tusinder. Rum til kulturproduktion er et væsentligt fokus i de nye byudviklingsområder på Sydhavnen, Amtssygehuset og Aarhus K.

Foto: Jonas Normann

Vækstlag og frie miljøer

En forudsætning for et stærkt kunst- og kulturliv er bl.a., at der er gode betingelser for, at vækstlag og talenter kan udvikle sig og gro. Der skal være plads til at drømme stort og til at stræbe efter det næste, hvad enten man går på en kunstnerisk uddannelse, skal starte sin kreative karriere, virksomhed eller vil udvikle projekter sammen med andre. Aarhus har over en årrække udviklet en række stærke miljøer, hvor vækstlaget kan udfoldes og udvikles. De uafhængige miljøer i byen er baseret på en høj grad af samfundsengagement, deltagelse og udveksling – både lokalt, nationalt og internationalt. Vi vil værne om miljøerne og have en løbende dialog med dem og med de frie aktører, så vi sikrer deres stemme i byens udvikling, og vi vil bakke op om aktiviteter på tværs.

Partnerskab med erhvervslivet

Erhvervslivet og fondene er uvurderlige partnere for byens kulturliv. Både når det handler om at udvikle viden og kompetencer og når det gælder udviklingen af den kulturelle infrastruktur. Men et stærkt kulturliv er også en vigtig forudsætning for et stærkt erhvervsliv. Erhvervs- og Kulturforum Aarhus er et nyt samarbejdsorgan, der skal fremme partnerskaber og styrke samarbejdet mellem kultur, erhvervsliv og kommune. Forummet er et udtryk for den helt særlige samarbejdsånd, vi finder i Aarhus, og vil spille en central rolle i udmøntningen af de kulturpolitiske ambitioner, ikke mindst i forbindelse med genstarten i 2022. Gennem konkrete initiativer vil vi afsøge nye modeller for samarbejde, facilitere netværk og synliggøre de udviklingsmæssige og økonomiske muligheder, der ligger i krydsfeltet mellem erhvervs- og kulturliv.

TEMA:

Kultur er velfærd

Foto: Frontløberne

I den sidste kulturpolitik præsenterede vi et nyt syn på kulturens rolle i byens udvikling. Det var i vid udstrækning Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017, der var katalysator for dette.

Kulturpolitikken er for alvor rykket ind på hovedscenen, og nu taler vi ikke længere om, hvordan kunst og kultur kan spille en rolle i andre velfærdsdagsordener. Kultur ER velfærd, og vi vil i den kommende periode sammen med bl.a. kommunens øvrige afdelinger arbejde for, at dette afspejles i den måde, vi tænker byudvikling, sundhed og erhvervsudvikling i Aarhus.

Vi vil

Udvikle byen med nye, markante kulturbyggerier som The Next Level og Nature and Science Museum

Have fokus på kultur, grønne områder og fællesskaber, når vi udvikler både i centrum og oplandet

Arbejde for at sikre kunsten og kulturens stemme og plads i den fysiske byudvikling

Igangsætte indsatser inden for kultur og sundhed

Have fokus på de positive fællesskaber, vi kan skabe med kultur

Styrke bæredygtig vækst i de kreative erhverv

Afsøge de kreative branchers potentiale ift. andre velfærdsdagsordener

Styrke samarbejdet med videns institutioner og koblingen mellem forskning og praksis

Et godt liv for alle

Kultur handler om mennesker – om det, vi har sammen og det, vi skaber sammen. Et mangfoldigt kunst- og kulturlandskab understøtter realisering af det gode liv ved at skabe livskvalitet, livsglæde og refleksioner over det gode liv - gennem hele livet. Det er befordrende for fællesskabet og de gode mellemmenneskelige relationer, der er nødvendige for individuel trivsel.

Kunst og kultur skaber oplevelser og møder, der fremmer 'det gode liv', både når man er publikum, udøvende og frivillig, og når kultur spiller en mere direkte rolle som forandringsagent, der kan koble 'mennesker med udfordringer' sammen med 'mennesker med løsninger'. Det kan fx være på beskæftigelsesområdet, hvor kulturinstitutioner ofte tilbyder en anderledes og mere rummelig adgang til arbejdsmarkedet. Eller ved at etablere uformelle rum i trygge rammer med kultur som den samlende faktor, der kan være med til at modvirke mistrivsel og ensomhed blandt unge, som det er lykkedes i regi af Ungdomskulturhuset.

Kultur er kernen i byens udvikling

Byliv - før byrum - før bygninger. Dette mantra har i flere år ledt byudviklingen i Aarhus. Her spiller kultur en central rolle bl.a. ved at skabe liv og oplevelser i byrum og bygninger. Den igangværende udvikling af Sydhavnen er et godt eksempel på, hvordan dette udmøntes i praksis. Ved at formulere udbud, som indtænker kulturaktører, socialt udsatte, bydelens særlige kulturarv og rum til bevægelse fra start, sikrer vi, at byen udvikler sig i menneskelig skala. På det gamle amtssygehus i Tage-Hansens Gade er Ungdomskulturhuset første indflytter og strategisk partner i flere af de efterfølgende processer.

Vi vil også i den kommende periode se nye, markante kulturbyggerier, som vil transformere de byrum, de indgår i og tiltrække besøgende fra nær og fjern. I området omkring Musikhusparken vil The Next Level være katalysator for en spændende udvikling, hvor der omkring James Turrells "The Dome" skal skabes en spændende og fremtidssikret bypark, der byder velkommen, inkluderer og inviterer til nye fællesskaber.

Samtidig vil parken være et kulturelt kraftcenter for kulturaktørerne i området, herunder Brobjergskolen, der skal omdannes til et børnekulturelt kraftcenter. Et nyt ambitiøst Nature and Science Museum vil bidrage til et levende byrum på Aarhus Ø med et internationalt forsamlingshus for biodiversitet, grøn omstilling og bæredygtig udvikling – med mennesker og natur i centrum.

Vi vil fortsat arbejde for, at kulturen også er i hjertet af en grøn og inddragende byudvikling, både når konkrete projekter som fx visionen om Kongelunden Aarhus skal foldes ud, og når oplandsbyerne skal udvikles til endnu bedre rammer om det gode liv. Vi vil også arbejde for at sikre flere grønne byrum i de kommende år.

Kultur er sundhed

Både national og international forskning viser, at der er meget at hente i partnerskabet mellem kultur og sundhed, og der er derfor gode argumenter for at tænke kunst- og kulturaktiviteter ind i velfærdsopgaverne. Der er gode erfaringer at stå på, og mange aktører arbejder allerede i feltet. I Aarhus har vi lavet en fælles plan for kultur og sundhed med fokus dels på forebyggelse/sundhedsfremme og dels på behandling/rehabilitering. Vi vil udforske og udvikle feltet med udgangspunkt i planen og i tæt dialog med partnere lokalt, regionalt, nationalt og internationalt, og vi vil løbende opsamle og formidle viden og erfaringer fra feltet.

Kreative erhverv

De kreative erhvervs rolle i og bidrag til både samfundsudvikling og -økonomi er efterhånden veletableret. I Aarhus har vi stærke virksomheder, brancheklynger, talent- og inkubationsmiljøer og samspil med uddannelse og forskning.

Derfor er der også i Erhvervsplan 2020-2023 en særlig indsats for disse. Vi vil med kulturpolitikken have et særligt fokus på udviklingen af de kreative erhverv, der befinder sig i feltet mellem kultur og erhverv.

Det gælder de digitale visuelle brancher, herunder film- og spilproduktion, og det gælder musik og lyd. Også i tilknytning til litteratur er der en lang række brancher, som både muliggør og næres af kunsten. Vi vil have fokus på at styrke vilkårene for bæredygtig vækst i de kreative brancher i Aarhus, og vi vil afsøge branchernes potentiale ift. andre velfærdsdagsordener. Det gælder ikke mindst klimaindsatsen, og det gælder den digitale dagsorden og videre udvikling af Aarhus som smart city. Vi vil understøtte international udveksling – bl.a. gennem netværket Districts of Creativity – og vi vil fortælle de gode historier.

Viden

Der forskes meget i kunst og kulturs praksis og samfundsmæssige betydning – både nationalt og internationalt. Med temaet Kultur er velfærd vil vi i de kommende år gøre os en række erfaringer, og der er derfor behov for løbende at analysere og dokumentere erfaringerne. Samtidig er der behov for, at den forskning og viden, der allerede er tilvejebragt, i højere grad bliver bragt i spil. I et samarbejde mellem Danmarks seks største byer, universiteterne og Kulturministeriet vil vi arbejde for, at forskning og praksis kobles tættere sammen til gavn for kulturlivet og fremtidige indsatser.

TEMA:

Dannelse & uddannelse

Foto: Per Ryolf

Alle børn og unge i Aarhus skal opleve en by, hvor der er plads til at drømme, til at skabe, til at øve sig og blive dygtig. Kultur er noget, vi skaber sammen, og noget, vi har sammen, og alle børn og unge har gavn af kulturens positive fællesskaber. Kunst bevæger os og giver rum og sprog til det, der kan være svært at forstå. Børn og unges møder med kunst og egen kreative udfoldelse er derfor en grundsten i dannelsen og i det gode børne- og ungeliv.

Vi vil

Give flere børn mulighed for at møde professionel kunst og kultur

Understøtte børn og unges muligheder for at udfolde sig kreativt og dyrke deres kreative talent

Skabe rum i byen, der understøtter kreativ leg og udfoldelse

Styrke talentmiljøer og kunstneriske fødekæder

Have fokus på at synliggøre og åbne de kreative netværk og miljøer i byen

Styrke de kreative ungemiljøer og skabe mulighed for, at unge kulturskabere kan teste deres ideer

Alle børn skal møde professionel kunst og kultur

FN's børnekonvention siger, at alle børn har ret til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv. Vi ved, at børns møde med professionel kunst og kultur har en positiv indvirkning på trivsel, læring og social mobilitet. Møder med kunst og kultur kan med fordel indgå som en del af den læring, der skal foregå i fx den lokale daginstitution, skole eller pædagogiske fritidstilbud. Men det er også et væsentligt element i den almene dannelse og dermed en vigtig brik i at skabe glade, sunde og livsduelige børn. Vi vil samarbejde med byens kulturaktører og med biblioteker, skoler og daginstitutioner for at give flere børn mulighed for at møde kunst og kultur – både som en del af deres hverdag i dagtilbud/skole og i deres fritid.

Rum til kreativ udfoldelse

Det skal ikke altid være nødvendigt at opsøge kunsten. Det skal også nogle gange være det uplanlagte og uforpligtende, der møder børn og unge. Det er ligeledes vigtigt, at børn og unge kan være aktive deltagere i kunsten lokalt og være kreative i stedet for blot at opleve den som publikum. Der skal skabes plads til det uorganiserede og spontane uden for mange regler og med plads til overraskelser i byrummet. Vi vil arbejde for at sikre kreative byrum i børnehøjde, der tænkes som kreative arenaer - områder både i naturen, byen og lokalområderne, som indbyder til kultur.

Uddannelse og karriere

I Aarhus vil vi meget gerne tiltrække gode, kreative kræfter udefra, og vi er glade, når talenter og professionelle aktører fra byen gør sig gældende både nationalt og internationalt. Men der er også behov for at se på, hvor vi skal styrke den lokale fødekæde, så det ikke er manglende uddannelses- og udfoldelsesmuligheder, der står i vejen for en karriere inden for kunst eller kreative erhverv. Vi vil bl.a. have fokus på at samle aktører i udviklende miljøer. Men det er også vigtigt at åbne miljøerne og netværkene op, så flere unge og nye tilflyttere kan finde deres vej ind og få mulighed for at deltage.

Unge kulturskabere

Aarhus er udpeget til talentkommune af Slots- og Kulturstyrelsen fra 2020-2022. Vi vil videreudvikle "Talent Aarhus" til en stærk platform for samarbejde omkring talentudvikling i Aarhus. Målet er at styrke fagligheden i de enkelte miljøer og bidrage til en sammenhængende og mere mangfoldig fødekæde gennem samarbejde med de uformelle talentmiljøer, erhvervsliv, foreningsliv, kunstneriske uddannelsesinstitutioner og professionelle aktører.

Aarhus er en af Danmarks yngste byer, og 8000 Aarhus C er det første postnummer med en gennemsnitsalder under 30. Byen huser en række kreative vækstmiljøer, hvor unge kulturskabere og kreative iværksættere kan indgå i netværk og samarbejder. Mangfoldigheden og engagementet i disse miljøer er en kæmpe styrke for byen.

En vigtig milepæl i sidste periode var oprettelsen af Ungdomskulturhuset – i daglig tale UKH. UKH har efter et par flytninger nu etableret sig permanent på det gamle amtssygehus som et vigtigt fristed, hvor unge har tid og rum til at mødes i positive fællesskaber med plads til at gro og til at udvikle og udøve deres kreative ambitioner. På Sydhavnen spiller Frontløberne en vigtig rolle - bl.a. som affyringsrampe for kulturelle entreprenører. Og i Aarhus K er Institut for (X) centrum for udviklingen af en kreativ bydel sammen med Godsbanens aktører, herunder det ny atelierfællesskab Corporum og i den kommende periode også den nye arkitektskole. Vi vil styrke de kreative ungemiljøer i byen og skabe muligheder for, at nye, spæde idéer hurtigt kan gribes og afprøves.

TEMA:

*Åbne arme,
åbent sind*

Foto: Johan Adrian Buus

Aarhus er en by, der hylder mangfoldighed. Vi vil arbejde for, at alle har lige adgang til og føler sig velkomne i kulturlivet, og for mangfoldighed i kunstneriske og kulturelle udtryk. Kunst både udfordrer og styrker demokratiet, men kun hvis den er fri og tilgængelig, og alle har mulighed for både at opleve og skabe.

Vi vil

Styrke tilgængeligheden og åbenheden i byens kulturtilbud

Arbejde for at alle borgere oplever Aarhus som deres kulturby

Give flere mulighed for at deltage i positive, kulturelle fællesskaber

Styrke kunst- og kulturtilbud i hele byen

Arbejde for at nedbryde siloer og fremme dialog og medborgerskab

Have fokus på at fremme kulturel diversitet og ligestilling

Bringe kunst og kultur ud i byrummet

Åbne døre og positive fællesskaber

Et gennemgående tema i processen op mod denne kulturpolitik var ”åbne døre”. Byens kulturtilbud er åbne for alle – men opleves de også som åbne? Er vi fx gode nok til at guide dem, der ikke er vant til at komme i byens kulturinstitutioner? Og er vi gode nok til at have blik for de nye udtryk og formater, der kommer med de nye borgere? Vi vil i den kommende periode sammen med byens kulturinstitutioner have et særligt fokus på tilgængelighed og på at sikre, at alle oplever Aarhus som deres kulturby. Det gælder i særlig grad de nye borgere, der kommer til Aarhus udefra, men også de borgere, der af andre årsager oplever en fysisk, mental eller social afstand til de offentligt støttede kulturtilbud. De positive fællesskaber, som deltagelse i kulturaktiviteter kan skabe, skal være tilgængelige for alle borgere. Etableringen af boliger til hjemløse unge i sammenhæng med Ungdomskulturhuset er et eksempel på denne tilgang, hvor sårbare/udsatte unge bliver inviteret ind i et fællesskab med andre unge.

Kultur for alle i hele byen

At alle borgere skal møde professionel kunst og kultur handler også om at bringe kunst og arrangementer ud af institutionerne og ind i sammenhænge, hvor vi ikke aktivt opsøger den. Det handler om, at et aktivt og interessant kulturliv kan være mange ting og foregå mange forskellige steder. Det kræver mod at gå nye veje og indgå partnerskaber, som måske udfordrer lange traditioner. Med erfaringer fra Kunstekspérimentariet og gode input fra Oplandsudvalgets undersøgelser vil vi arbejde for, at borgere i hele kommunen har mulighed for at møde kunst og for at engagere sig i kulturelle fællesskaber i deres lokalområde.

Med Eventstrategi 2020-2025 er der sat en retning og en ramme for, hvordan vi kan arbejde med store events på en bæredygtig måde, og så det giver værdi for byens aktører og for borgerne – hvad enten det er som deltager eller som en af de mange frivillige. Vi vil understøtte udviklingen af kunst i det offentlige rum og arbejde for at de events, der skal finde sted i Aarhus, involverer så bred en kreds af kulturaktører som muligt.

Mangfoldighed er en styrke

Aarhus skal være en god by for alle. Det betyder, at vi vil være en by med plads til forskellighed, og at vi ser mangfoldighed og lige muligheder som en styrke – både når det gælder alder, køn og etnicitet. Derfor er det også vigtigt, at man i Aarhus oplever et kulturliv, der afspejler vores mangfoldige by og dens indbyggere. Det er naturligvis ikke et mål, der alene kan nås med kulturpolitikken, og der er heldigvis mange gode kræfter i byen, der spiller med. Vi vil i dialog med byens kulturaktører se på, hvilke udfordringer omkring mangfoldighed og ligestilling mellem kønnene, der kan være i forskellige dele af kulturlivet, og vi vil sammen med bl.a. Kultursamvirket drøfte, hvordan vi i løbet af de kommende fire år på forskellig vis kan arbejde med udfordringerne, så vi sikrer et mangfoldigt og inkluderende kulturliv, der rækker ud til alle kulturbrugere.

Aarhus er som den første by i Danmark optaget i Rainbow Cities Network – et internationalt netværk af byer, der arbejder for at forbedre forholdene for LGBT+ borgere, og i sidste periode blev LGBT+ huset etableret. Huset gør sammen med aktører som fx Aarhus Pride en vigtig indsats for at fremme vilkårene for LGBT+ personer i Aarhus. I Gellerup bliver Sports- og Kulturcampus fra 2022 en fysisk manifestation og et naturligt centrum i en levende og internationalt orienteret bydel. Gellerup Art Factory (GAF) er et åbent kunst- og kultursamarbejde for og af lokale aktører, der igangsætter både lokale og internationale projekter og understøtter kulturinitiativer i området. GAF bliver en af de centrale aktører i den ny campus, og i perioden frem mod åbningen vil vi sammen med partnerne arbejde for at styrke de kulturelle netværk i bydelen, og ikke mindst med resten af Aarhus.

Foto: Jonas Normann

TEMA:

Globalt udsyn & ansvar

Foto: Galway2020

Med Kulturhovedstad 2017 blev Aarhus markeret internationalt som en stærk kulturby og fik for alvor sat værdien af internationalt samarbejde på dagsordenen. Mange af byens professionelle kunstnere, kulturinstitutioner og frie aktører arbejder med partnere i hele verden, og byen har hvert år mange besøg af mange delegationer og turister. Med et globalt fokus hører også engagement i globale dagsordener. De udfordringer, der italesættes i verdensmålene, står vi ikke alene med. Derfor skal vi også finde løsninger i partnerskaber på tværs af sektorer og geografi.

Vi vil

Understøtte byens professionelle kunstnere, kulturinstitutioner og frie aktører i deres internationale samarbejde

Arbejde sammen med CDEU og partnerne i Europæisk Kulturregion om at hjælpe kulturlivet bedst muligt på deres vej ud i Europa

Udvikle bypartnerskaberne i tråd med kulturpolitikens temaer

Have fokus på det gode værtskab

Styrke det internationale fokus i formidlingen af byens kulturtilbud

Dele vores erfaringer og lære af dem, der er gået foran os

Engagere os i globale dagsordener

Internationale partnerskaber og netværk

Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 har styrket forbindelserne mellem Aarhus og resten af verden. Kunst og kultur viser fortsat vejen, når det gælder internationalt samarbejde, og i den sidste periode er der bl.a. indgået kulturelle samarbejdsaftaler med Manchester, Hamburg og Nanjing. Aftalerne afspejler fælles interesser mellem byerne og danner grundlag for konkrete samarbejdsprojekter mellem kunst- og kulturaktører.

Selvom internationale samarbejdsprojekter også er udfordret af Covid-19 krisen og de restriktioner, den har medført, så skruer vi ikke ned for ambitionerne. Tværtimod. Vi vil prioritere dialogen og samarbejdet, for det er gennem udvekslingen med andre, at vi lærer. Derfor vil vi også have fokus på en tæt forbindelse til den europæiske dagsorden og til de netværk, som kan bidrage med god viden og erfaringer til Aarhus. Det gælder fx udvekslingen mellem europæiske kulturhovedstæder, som fortsat skaber muligheder for kunstnere fra Aarhus på tværs af Europa. Det gælder også netværket Eurocities, hvor vi deler viden og erfaringer om udmøntning af kulturstrategier i konkrete handlinger og deltager i EU-finansierede initiativer. Vi deler de erfaringer, vi selv har gjort os og involverer relevante partnere, når vi begiver os ud på nye veje. Vi har fokus på at gribe muligheder for at gøre det konkret til glæde for byen, eksempelvis når vi i den kommende periode vil afsøge muligheden for, at Aarhus kan blive UNESCO City of Literature.

Det gode værtskab

Aarhus er i den grad kommet på verdenskortet, hvilket vi blandt andet mærker på den store interesse fra erhvervsturister og delegationer, der kommer på besøg, men også på en stigning i turister fra nær og fjern. Den internationale markedsføring af Aarhus i forbindelse med kulturhovedstadsåret har øget bevidstheden om Aarhus som en spændende by at besøge. Der er heldigvis også mange, der vælger Aarhus til som nyt hjemsted og udgangspunkt for deres arbejdsliv. Uanset hvor længe folk er her, eller hvorfor de er kommet, vil vi tage godt imod dem. Vi vil prioritere det gode værtskab.

Kompetence-udvikling

Gennem frivilligprogrammet reThinkers hos Visit Aarhus vil vi fortsat have fokus på en gæstfri og synlig modtagelse af turister i byen. Og vi vil have fokus på, at byens kulturtilbud som minimum kommunikeres på både dansk og engelsk.

I samarbejde med Biblioteker og Borgerservice vil vi bl.a. med initiativet Kulturkammerater fortsat arbejde for, at internationale tilflyttere bliver inkluderet i kulturlivets positive fællesskaber i følgeskab med dem, der allerede kender byen godt.

At engagere sig i internationale samarbejder og søge internationale midler til sine projekter er meningsfuldt, men kan byde på udfordringer. Vi vil støtte de aarhusianske kulturaktører i at udvikle de nødvendige kompetencer og finde de rette veje. Her er partnerskabet med Central Denmark EU Office (CDEU) væsentligt, og programmet Genvej til Europa vil også i den kommende periode være en god hjælp til kulturaktører, når det fx gælder om at finde de rette samarbejdspartnere eller at navigere blandt EU's puljer. Et andet spor i kompetenceudviklingen er det regionale kultursamarbejde, der blev skabt i forbindelse med Kulturhovedstad 2017. Partnerskabet lever videre under overskriften Europæisk Kulturregion og har fokus på europæisk samarbejde og forbedring af kunstnere og kulturinstitutioners udviklingsvilkår gennem videndeling og læring. 2017 resulterede i mange nye forbindelser mellem kulturaktører på tværs af regionen, og vi vil fortsat engagere os i det regionale samarbejde med fokus på at udvikle det bedst mulige afsæt for udviklingen af vores kulturliv.

TEMA: *Klima*

Foto: Gert Medom

Det er både oplagt og relevant at spørge, hvorfor klima skal være et selvstændigt tema i en kulturpolitik. Klimaindsatsen er det 13. verdensmål og dermed en del af den overordnede rammesætning af kulturpolitikken. Når vi alligevel gør klima til et tema, er det fordi, vi i Aarhus har sat et meget ambitiøst mål om at opnå CO2 neutralitet i 2030. Det kræver, at vi som by, borgere, erhvervsliv og institutioner gør en kæmpe indsats – og at vi gør det i fællesskab.

Vi vil

Etablere et klimapartnerskab for kultur, der skal arbejde for bæredygtig udvikling af kulturlivet og udvikling af konkrete tiltag

Indarbejde klimakrav i aftalerne med kulturinstitutioner og arrangører

Lære af gode erfaringer nationalt og internationalt

Engagere de kreative brancher i udvikling og kommunikation af indsatsen

Aarhus omstiller

En af Bæredygtighedsudvalgets anbefalinger er, at kunst-, kultur- og foreningslivet skal spille en større rolle i den grønne omstilling og i at sikre engagement, motivation og handling hos alle borgere. Kulturlivet er ikke i sig selv en stor klimasynder. Men kulturlivet og de kreative brancher har en stor stemme, der når mange mennesker og er derfor vigtige frontløbere og ambassadører i indsatsen med kreative tiltag, der kan øge vores bevidsthed og inspirere os alle i arbejdet for en bæredygtig fremtid. At nå i mål med 2030-målet betyder, at der er nogle ting, vi ikke skal blive ved med at gøre eller er nødt til at gøre på en anden måde. Fx vil vi kræve, at de events, der ønsker at lægge vejen forbi Aarhus, skal have en plan for en bæredygtig produktion og afvikling. Og fra 2022 vil et driftstilskud fra Aarhus Kommune til en kulturinstitution følges ad med nogle konkrete krav til en bæredygtig drift – fx aflæggelse af et klimaregnskab.

Vi vil i 2021 etablere et klimapartnerskab for kultur med en bred repræsentation af kulturlivet, så vi sikrer, at de tiltag, som igangsættes, ikke blot gavner klimamålet, men gør det på en måde, der er meningsfuld og som samtidig gavner udviklingen hos både kulturaktører og kreative virksomheder.

Viden og kompetencer

Klimaudfordringen er en global udfordring, der kræver lokal handling. Der er brug for alle gode kræfter for at komme i mål, og vi skal lære af dem, der er gået foran. Kulturlivets rolle i den grønne omstilling har længe været på dagsordenen i vores partnerby Manchester, og de har gode erfaringer med at engagere alle dele af organisationen i omstillingen. Det nytter nemlig ikke noget, hvis dagsordenen kun har ejerskab hos ledelsen. Vi skal have alle kompetencer samlet og alle gode ideer på bordet. Vi vil sammen med kulturlivet i Aarhus og vores samarbejdspartnere i Manchester bygge videre på erfaringerne, så vi i løbet af 2021 får udviklet en model, der passer til Aarhus' ambitioner og mål. Og vi vil igangsætte forløb, der sikrer, at kulturlivet har de redskaber og kompetencer, der er nødvendige for at løfte opgaven.

Foto: Dennis Borup Jakobsen

Aarhus Kommune Kulturpolitik 2021 ——— 2024

Kulturpolitik 2021-2024
Kultur og Borgerservice
Aarhus Kommune 2021

Layout: hejblokken.dk
Tryk: Grafisk Service
Papir: Recy star

Aarhus Kommune

Kulturpolitik

2021 ——— 2024

Aarhus -
Med kulturen i
hjertet og blikket
mod verden

KULTUR OG
BORGERSERVICE
Aarhus Kommune

Aarhus Kommune

Kulturpolitik

2021 — 2024

Kulturpolitik 2021-2024
Kultur og Borgerservice
Aarhus Kommune 2021

Layout: Hej Blokken
Tryk: Grafisk Service

Aarhus Kommune Kulturpolitik 2021 ——— 2024

Aarhus -
Med kulturen i
hjertet og blikket
mod verden

Kulturpolitik

Aarhus -
Med kulturen i
hjertet og blikket
mod verden

Aarhus Kommune

2021 ——— 2024

Aarhus Kommune

Kulturpolitik

2021 ——— 2024

Aarhus -
Med kulturen i
hjertet og blikket
mod verden

